

SREĆA

Nema me – umišljam da sam mrva. Neko me svojim prstima vaja u boticu. Lijepim mu se za prste i on me stresa preda se, na sto od kuvane bukovine iz iste nam šume. U kojoj smo obojica još uvijek jedan jelen, ali bez rogova. A onda mi dođe da mu škripim kao nepodmazana čelična kuglica na biciklu marke *pretis*. U jednom trenutku on je rekao: Mrva! I to je bilo jače od svega što je moglo da se čuje u golom poretku riječi što klize oko toga što je po meni kao mrvi ljepljivo. Pa je i on poželio da bude to isto. Ali kako? Kad je on kap, otisak krvi na koljenu iz koga kapa voda i trusi se pijesak pustinje kroz koju obojica, žedni, prolazimo. Nema me – bubamara sam, kao i buvlja bušotina na svojoj koži. Dan sam, njegova zapeta iza koje dana još može da bude, a ne mora. Kako bi bilo lijepo da sam sada u šumi pa da me pojedu. A da sam, kad se probudim, glas noći koja me tiho, bez sna prespavala. I sretan što sam mrva. Nje se ama niko nimalo ne boji.

POGAČA

Onda su jednog jutra došli oni. Ispuniše našu u bijedan život okrenutu avliju, ispružiše ruke u nebo i prekrstiše se. Žvaću izvana izgorjelu a unutra mecovnu našu raženu pogaču. Otac im toči crno vino od grožđa tuduma, oni umaču, časte se. Očeve tople lipe, njegovi bijeli i crni austrougarski dudovi, daleko iza kuće, prozor su kroz koji oni sada gledaju u svoj svijet. Meni su slijepci, jer su slijepi. Ocu su prosjaci. Jer smo i sami puka sirotinja, koja od usta otkida i u onome što drugom daje – hrani se. Mačka, sva crna, prede našoj babi iza uha. Baba je zauzela drvljanik

i na njemu se topi. Kao i ostali stari svijet što isto tako nestaje. Mačka je takođe slijepa, veli naša baba, koja i bez crne mačke u svom sivom krilu zna šta radi. Onda su tog istog jednog jutra oni i ostali. Poslije svega baba prosijava brašno. Toliku čeljad mora nečim, što kao naša raž miriše, da se nahrani. A zora je ionako davno pukla. Kao jednoj curi u selu koja je dugo čekala i čuvala svoju opnicu, dok nije došao jedan, baš krupan, pa je i ona, dao joj ga bog, dobro pukla. Jer san je život. I ko će umjeti da ih dočeka tako slijepa, živjeće. A od snijega ni okada. Daleko je zima za novu pogaču. Ko ostaje – ne omaklo mu se. I ponovo neka dođe i jede.

IZ ŠUME IZLAZEĆI

1.

Po ovoj, iz koje bi da izađem prije prvog mraka što me sluša kao da sam ja njegova tišina, a nisam odmakao ni dan hoda, raste divlja paprat. Raste u obrnutom smjeru od onoga u kome se kreću moje siromašne noge. I svoju glavu uhvatio sam kako bi da zaspi u sjenci koja me prati. Na čijoj sprženoj ruci čuči sinja kukavica kojoj je želja da sve to još jednom iskuka. Ne mogu da kažem da sam zalutao: tu su i nečije šarene, divlje šumske ovce, bijeli gušteri iz knjige o prirodi i društvu, ljute zmije prisojkinje, daždevnjaci uokvireni u sliku sna iz koje ne mogu da izađu ni za još nekoliko miliona godina, a tu je zaista i moja glava, skupljena u mlijeko krupne otrovne gljive, i njen isplaženi jezik na sve što mi se iz šume ruga. Ne mogu da kažem da sam sâm: tu je i njen mrak, njeno dvostruko leglo za srce i moga srca, za srce riječi o travi, za srce panja kao da je noć. I kao da ću izaći iz onoga što me kruži u srp mladog mjeseca na rogu glinenog jelena. Trnje me ubada u lice. A ja idem, gust i umoran. Iza mene ostaju tragovi puste prošlosti, ta sitna zrna glasa da sam nešto rekao.

2.

Šuma je ondje gdje mi je lijepo i tiho. Ona je središte ovog gologlavog svijeta. Glog je na samom obrubu između dva teško stečena dana za takvu radost kakva je ona, i jedne noći iz čijih očiju pijem vodu koja ne pristaje da bude moja voda, muti se. Šuma su trnjine pod rukom veselog djeteta koje ih bere. Znam za ljeskov štap o koji se oslanjam, jer još mogu da hodam. Jer sam slijep pa mogu. Jer mora se ići. Ne treba čekati: čekanje je tuđe vrijeme u dahu onoga ko je rekao da se ne smije stati, da ne mogu da se nadam njegovoj kori hljeba, kao što me ni šuma neće svojim neslanim riječima hraniti. I milion buba vidim kako se kreću zracima sunca u slobodu što samo njima pripada. I znam kako lišće šušti pod nogom starca, pod kožom mladog snijega koju prostire po prahu mahovine. Mora i on negdje da prespava. Šuma ne gori iz korijena koji nije njeno zeleno – ona je sestra svog sunca. I ono je njen podmukli grom. U daljini se čuju lovci. Njihovi psi tragaju za kostima koje još uvijek pod svojom kožom nosim: čuvam ih za vrijeme u kome će, kad dođe, i druge, nebrojene kosti da se i same od sebe glođu. I to je znak da se ne smije stati. Da se ne može izaći a da se prije toga nije baš vjerno, sa štapom ili bez njega, i stisnutih zuba dobro izlazilo.

3.

Ni danas im nisam u njihovom av-av-av metežu, sve dok je šuma za ići bez straha. Ispod svakog drveta i moja je kuća. Iznad kuće je njeno kao još jedna što je kuća okruglo nebo i ono se cijepa. I kuća se izdužuje u sve što je riječ sjenke koju pletem kako bih mogao da je kažem. Dodirujem list, saginjem se i mirišem travu koju ne otkidam. Idem za puževima u čijoj bih mudrosti mogao da naučim kako se uvlače rogovi od kojih ionako bilo kakve koristi nemam. Smrtnik sam. U oku sam srne, zeca, divlje mačke. A šuma je sunce u hljebu dana za koji bi moglo da se kaže kako sam sit, samo kad bi se smjelo. Sudbina je izaći i vidjeti i onu stranu s koje se

više ne bi mogla da vidi šuma iz koje izlazim. Jer samo ja, tako mi se čini, nisam izašao. I sve što će poteći – nek ne bude dah s mojih nijemih usana. Šuma je dar od riječi u kojoj se čuje to što se diše. Izlazim, iz šume izlazeći, sa željom da nikad ne izađem. Pa je sreća što me ni tamo, gdje sam bez šume svoje dugo bio, više nema. Do novog požara, u kome ćemo opet ostati sami.

U DOBRI ČAS

Ondje gdje je Bog rekao Laku noć, ne znači da je sve zaspalo. To ne znači da je to smrt, da je to neko drugi sa istim licem, istim ustima kako bi pjevao, a možda ne može. Toliko je sjevernih vjetrova po algama, lišajevima, a nama se sprema jedna duga i vijoglava zima u kostima. Čiji smo i sami proždrljivi preci. Neko je i dalje kurjak s obrnutom kožom, a neko se ne čuje ni u pjevu ptice bez drveta. I ako ga ima, ako postoji, drvo je sada staro. Ono je sada misao na oskorušu: na njoj se suši sve što je i od nas ostalo na uzglavnici bivšeg nam dana oranja, pod čijim smo se granama odmarali, hladili i jeli svoje prve žganjce. A njih, s prženim lukom i jajima i sa sirom sušenim u saku, uvijek u dobri čas donesu. Još je daleko podne na dugoj žici neba. Na oštrici dana mnogo je njiva koje je trebalo u nekom bivšem životu dobro preorati; nije se stiglo. I od svega što se uzoralo i pojelo, ostale su riječi u kori lipe: da rastu i šušte kao lik sjećanja na Laku noć, koje nije smrt naše pjesme, na kraju sjevernih vjetrova, snijega i svijeta. Gdje smo i bubi u uhu glas, pa da nas i ona, sretna, vidi i čuje: u dobri čas.

S POVEZOM PREKO OČIJU

Drugačije je ovo vrijeme. Umrli su topli vjetrovi, istopile su se njihove šarene pruge, drugačiji oni sada život žive; pišu se na papiru s koga i kokoške sljepilo počinje. Ustaju rano, a onda ih do prvog sunca nestane. Ugase se u planini u kojoj ni mojih očiju, ni kostiju mojih više nema. Ugase se kao i ovi koji su zajednički naš konj i planina koja smo njegovo tijelo ispod sebe. A konj barem leti. Drugačije vrijeme jeste greška, kretanje kroz isto, sticaj okolnosti, odsjaj mjeseca i nije naš izbor u krilima anđela ili s glavom pijetla na panju. Ovo je vrijeme koje me gleda u oči a ne vidi. Ovo je zmija-vrijeme. Ovo je čist metak koji će nas jednog dana i pod svojom košuljicom zarđati. Vjetrovi su snijeg od koga dršću krovovi. Tanje se pokrivači. Peći su zgužvan lim, cink je davno ispario iz svojih premaza. Nestalo je i lučke za potpalu, vjetar ne jenjava. Puca mi oko od težine u koju se prije ovog vremena bojažljivo skupilo. Sad papir podnosi onaj život za koji se nekad mislilo da nije tako gust i skroz počupanih obrva, bez kape. Drugačije je ovo vrijeme, učiče neka druga djeca: kako nam je bilo lijepo, s povezom preko očiju.